

**Резиме на Посебниот план за стопанисување со шуми
за Шумско-стопанска единица Каменица- Саса (2022 – 2031 година)**

Вкупна површина ..... 6,786,50 ха
 Шуми ..... 4,355,25 ха
 Шумски култури ..... 75,80 ха
 Шумско земјиште ..... 2,006,55 ха
 Неплодно..... 58,80 ха
 За други намени ..... 290,10 ха

Опфаќа имот (шуми и друго земјиште) во 100% државна сопственост, имот каде државата е сосопственик и имот со неизложени права.

Табела 1: Шуми според форма на одгледување

форма на одгледување	површина		дрвна маса			тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха	м ³	%	м ³ /ха
високостеблени	3252,55	73,4	567943	89,16	174,61	8209	83,47	2,52
нискостеблени	1178,50	26,6	69030	10,84	58,57	1626	16,53	1,38
вкупно	4431,5	100	636973	100	143,75	9835	100	2,22

Табела 2. Дрвни видови по површина и тековен прираст за разновозрасни

Дрвен вид	површина		тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха
Бука	1005,7	100	2974	100	2,96

Табела 2: дрвни видови по површина и тековен прираст за едновозрасни

Дрвен вид	површина		тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха
Бука	1577.34	46,00	3574		2.27
Плоскач	869.67	25.39	879		1.01
Горун	199,10	5,81	291		1,46
Црн бор	436,49	12,72	1257		2,90
Бел бор	188,92	5,52	104		3,19
Дуглазија	11,68	0,34			
Смрча	8,76	0,26			
Ела	11,76	0,35	52		4,46
Багрем	104,82	3,06	24		1,69
Ц.габер	14,24	0,42	24		1,64
Ос.видови	14,44	1,12	43		2,98
Вкупно	3425,35	100,00	6861	100,00	2,00

Вкупно обрасната површина на шумскостопанската единица “Каменица-саса” изнесува 4,431,05 ха. 1005,7ха или 22.7% зафаќаат **Пребирните разновозрасни насади**.1716.88 ха или 38,75% зафаќаат Едновозраснитевисокостеблени насади. 1178,5Ха Застапени се **Нискостеблени насади**

Според начинот на стопанисување:

- високостеблените разновозрасни насади се на површина од 1005,70 ха или 22,7 %
- високостеблените едновозрасни насади се на површина од 1716,88 ха или 38,75 %
- нискостеблени едновозрасни насади се на површина од 1178,50 ха. Или 26,6%
- високостеблени култивирани насади на површина од 454,17 ха или 10,2 %
- култури на површина од 75,8Ха или 1,71%

По однос на видовиот состав, чистите насади се застапени на површина од 3891,05 ха или 81,1 %, а мешаните ги има на површина од 540,0 ха или 11,2 % од вкупната обрасната површина на шумскостопанската единица (ШСЕ).

По однос на очуваноста, очуваните насади се застапени на површина од 1.289,70 ха или 100 %.

По однос на обновеноста и подмладувањето на насадите состојбата е различна. Во насадите каде се вршени сечи има подмладување и обновување, Дел од изданково, дел од семено потекло, а во насадите каде што не е вршено сеча, обновеноста и подмладувањето е средно добро.

Вештачки подигнатите насади се во добра состојба и имаат поволни услови за иден раст и развој со стремеж да израснат во квалитетни насади.

Општи цели на стопанисувањето

Шумите според позитивните Законски прописи, се третираат како добро од посебен општествен интерес. Поради ваквиот третман, со нив се стопанисува според принципот на трајност во стопанисувањето и искористувањето. Сето тоа, со цел да може трајно да се обезбедат одредени количини на разни дрвни сортименти и други шумски производи, неопходно потребни за задоволување на потребите на населението и индустријата, која ги користи различните сортименти и производи.

Покрај материјалните користи од шумата, тие треба да ги задоволуваат и општо корисните функции, неопходно потребни за задоволување на општеството во целост. Овие функции ќе бидат исполнети, ако шумата дава трајно зголемено количество на дрво, со се подобар квалитет. Такви функции на шумата се: заштита на почвата од ерозија, подобрување на климата, прочистување на воздухот, регулирање на водениот режим, користење за одмор, рекреација, туризам и друго.

Според состојбата на насадите вкупниот тековен прираст за шумскостопанската единица изнесува 9,835 м3 годишно. **Планираниот етат изнесува 7.200м3 или 73%од можниот прираст.** Бидејќи, планираниот принос (етат) е помал од можниот прираст, целта за обезбедување на трајност во стопанисувањето е осигурана.

План за главни сечи на шумите

Главниот принос за овој стопански период ќе се реализира по пат на групимично пребирна сеча, оплодна сеча и прореди.

Групимично пребирната сеча ќе се примени во високостеблените разновозрасни насади. Со оваа сеча покрај стеблата со одредени димензии ќе се сечат и стебла кои се потенки, чие отклонување е потребно заради добивање на потребни услови за обнова. Стеблата се сечат во мали групи, така да во шумата се отвараат мали окна, кои по природен пат ќе се осеменат. Со планот е одредено од која класа на дебелина колку ќе се сече за да се дојде до нормален распоред на дрвните маси по класи на дебелина во секој насад. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите: 11а, 12а, 13а, 14а, 20а, 25а,, 25б, 25в, 26а, 26б, 27а, 27б,28а, 28б, 29а, 29б, 34а,35а, и 36а. Притоа за периодот од 2022-2031 се предвидува користење на 22,569,00 м3 бруто дрвна маса.

Оплодната сечи Не се предвидени во посебниот план за ШСЕ во овој стопански период.

Проредите ќе се спроведат во вештачко подингатите насади од бел бор, црн вор и дуглазија. Со проредните сечи се предвидува да се опфатат пред се стебла со лоши генотипски и фенотипски својства, стебла со криви дебла и неправилни крошни, со нагниени или оштетени дебла и круни, стебла кои го попречуваат развојот на перспективните стебла од кои не се очекува добар прираст по однос на квалитет и квантитет. Оваа сеча ќе се спроведе во Стопанска класа А2, А4, Б, Г, Ј2, Н, Н3, и во одделенијата кои влегуваат во поменатите класи, опишани во посебниот план Притоа за периодот од 2022-2031 се предвидува користење на 34,888 м3 бруто дрвна маса.

Вонредниот принос изнесува 11,135 м3 и истиот доаѓа од панираната изградба на 68,21км шумски патишта.

Вкупниот редовен и вонреден етат за десет години изнесува 68.592 м3.

Табела 3: планирани приходи од други шумски производи

Вид на производ	Количина кг/м3	Цена 1 кг/м3	Вкупно денари
Печурки (свежи)	30.000	150	4,500,000
Боровинки	5000	50	250.000
Смрека	3000	30	900.000
Разни чаеви	5.000	35	175.000
Вкупно:			5,825,000

План за одгледување на шумите

Во буковите насади кои се слабо обновени и со помал обраст, предвидено е и потсејување со семе од ела на вкупна површина од 50,0 ха.

Шуми во кои не се дозволува напасување на добиток

Добитокот може да направи големи штети врз младо подигнатите култури и поникот на насадите, со што би се оневозможила обновувањето или подмладувањето на шумите. Според член 52 од Законот за шумите се забранува пасење на добиток во шума. Во ШСЕ Каменица-саса, НЕ постои потенцијална опасност, поради фактот дека нема поголем број на добиток (овци, говеда) во овој регион и се врши испаша на истиот. И Покрај ваквата состојба, стручните лица од ова шумското стопанство во иднина во рамките на оваа ШСЕ Каменица-Саса на видни места каде е потребно ќе постават табли со натпис **“Забрана за напасување на добитокот”** и ќе преземат други соодветни мерки за заштита на шумите од напасување на добитокот (зголемена чуварска служба, едукација на сточарите, давање совети, опомени, а во најлоши случаи и казнување).

Изготвил:
Јордан Димитровски